

Svarilno in podučno.

Hudodelnik.

Žalosten izgled napačne otroške odreje.

VI.

Orjaška terdnjava Petrovaradinska, sozidana na pečinstem homcu ob obrežji silne reke Donave, pokazuje se popotniku gledé zunajne njene slike kakor ogromno predgorje v sinjem morji, kadar jo popotnik gleda od gornje strani reke; od kopnega pa se predstavlja očesu kakor brezkraina gomila nepremagljivih zaprek, ktere se zoperstavljajo vsakemu ljudskemu navalu. Tù je nasip do nasipa, nasip v nasipu in nad nasipom; terdnjava do terdnjave in terdnjava nad terdnjavo; zid do zida, zid v zidu in nad zidom; vse je veliko, trdno, močno in zanesljivo zagrajeno. — Ko pa človek noter v terdnjave pride, zgubi se med votline zidín in vsakoverstnih novih zagrad. Razun teh zidanj pa se vidi tam v odložni strani mnogo sob, katerih duri so z železnimi vratmi zaklenjene in katerih okna so z močnim železnim rešetkom gosto prepletene. To so ječe, v ktere se ponoči zapirajo vlovljeni hudodelniki, kateri zakovani v železne verige podnevi očitno delati morajo. Kadar se zjutraj odpró te ječe in vklenjeni jetniki gredó na delo, zasliši se rožljanje verig, da človeka ušesa bolé.

Zmed jetnikov so prišli eni v zapor zavolj ubojstva, ali zavolj tatvine, ropa, ubega, eni so bili požigavci, gojluhi itd. Vsi skupej pa so hudobnega pogleda, vsi sirovi in neotesani — živa slika naj nižje verste človeške družbe.

Ako jih bolj natanko ogledujemo, nahajamo med njimi samo enega, na čigar licu zapazimo znamenja nekdanje lepote in omike, — sin je odličnih in blagih staršev, po kterih je podedoval nekdanj veliko premoženje. Pa kako je dospel on v ječo med tatove, ubijavce in hudodelnike?

Razujzdano življenje, pijančevanje in kvartanje požerlo mu je premoženje, in pahnilo ga v brezdan sramote. Odrastel je v obilnosti in bogastvu, mati ga v slepoti napačne materinske ljubezni namesto dobre odreje popolnoma pokvari. Ko je zapravil svoje premoženje in mogel slovó dati poprejšnim razvadam, ga prepade obup. Ko je zastavil in prodal premoženje svoje in svoje žene, tudi njene dragocnosti, in še celó svoj in njeni zakonski perstan, zrastli so mu poslednjič še predolgi persti, ktere je pričel stegovati po ptujem premoženji: in zato ga vidimo zdaj v težki ječi.

Strašna je ta sprememba! Kdo more spoznati v ti prosti, iz debelega sukna narejeni hali brez kroja in ukusa, v teh belih kodrastih ozkih in kratkih hlačah, skoz ktere se na stranéh kažejo debele, iz konopnega platna sošite spodnje hlače, kdo, rečem, v ti podobi spoznati more nekdanjega gizdelína Ačimovega Jefrema, ki se je oblačil v svilo in beržun, ponašal se z zlatom in dragocenimi kamni?

Blagor njegoví materi, da že počiva v grobu in ne vidi sramote svojega ljubljence!

Blagor tudi njegoví ženi, da ni doživela njegove slednje osode. Končala jo je težka žalost — minulo je že nekoliko let, kar je sklenila prežalostno življenje. Še le v hladnem grobu se ji je upokojilo mučeno serce! Al kje sta Jefremova otroka? Mlajši je pohitel kmalo za materjo v grob, — starši pa je prišel k dobrim in poštenim ljudém, ki so se usmilili uboge sirotice, ktero ima in nima očeta, zakaj on bo mogel še mnogo let v zaporu ostati in pokoriti se za svoje hudodelstva!

(Konec sledí.)

Kratkočasnica.

Otrok zeló bogatega tergovca in posestnika več kupčijskih ladij je po nemarnosti pesterne v morje padel, in gotovo bi bil utonil, ako bi mu ne bil neki mornar na pomoč priskočil in ga smerti otel. Oče neizrečeno vesel, da mu je bilo dete ohranjeno, mornarja k sebi pokliče

in mu reče: „življenje mojega otroka mi je ljubše kakor vse drugo na svetu; ker si mi najdražji bizer pagube rešil, sem tvoj dolžnik; izvoli si toraj tri reči; rad ti jih dam, ako le mojega premoženja ne presežejo. Mornar ne misli dolgo, kaj bi si izvolil, ampak naglo reče: „Ako smem prositi, dajte mi prvič: toliko žganjice, da bom v nedeljo celi dan pil, kolikor bom mogel; — drugič pa: toliko mesa, kolikor ga bom mogel en dan snesti.“ Gospodar se nasmeja, in radoveden, kaj si bo mornar še izvolil, ga vpraša: „in tretjič?“ — „Tretjič, tretjič? misli in misli, kar se po glavi počoha in naglo reče: tretjič — še enmalo žganjice! — Pijanec ostane pijanec!“

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Dunaja — naj se glasí nadpis sledečih verstic, pisanih sicer v Ljubljani, ker se ozirajo na to, kar smo doživeli na Dunaji od 9. do 17. maja. Pa le kratke čertice morejo današnje biti; obširniji popis bode pozneje sledil. Da je razstava bila veličanska, nam bode vsak rad verjel, ako mu povémo, da bilo je viditi okoli 2000 mašín in kmetijskega orodja, živine blizo 2000 glav, 6 večjih in manjših dvorán je bilo napolnjenih s poljskimi pridelki, ena dvorána z razno robo, ki jo kmet za hišo in svojo obleko potrebuje; gojzdnarskih stvari in lesovja pa je bilo pod streho in pod milim nebom na vertu toliko nakupičenih, da ni bilo skor mogoče vsega ogledovati, akoravno je bilo vse prav lepo razverstenó. Natanjčno ogledovanje pa je toliko težje bilo, ker po desetih dopoldne do poznega večera je tolika gnječa v razstavi bila, kakor na sejmu, prepolnem ljudí. Vsaki dan je čez 20.000 ljudi ogledovalo razstavo, in v vsem skupej se more reči, da je bilo čez 150.000 gledavcov. Kakor naši bravci vedó, so tudi Cesar prišli iz Ogerskega razstavo ogledavat in so veseli bili o tem, kar so vidili. Ker se je veliko več reči v razstavo poslalo kakor je dunajska kmetijska družba izperva mislila, je bilo tudi treba število svetinj pomnožiti, ki so se delile izverstnišim rečem. Oče Cesarjev, svetli nadvojvoda Franc Korl, so jih delili v petek popoldne od treh do sedmih, pri kateri priložnosti je bila tudi tista živina na ogled pripeljana, ki je bila z medaljami poslavljena. V vsem skupej je biló 424 svetinj podeljenih, zraven teh pa še mnogo pohvalnih pisem, ktere pa ob delitvi svetinj niso bile razglašene. Ker nimamo še v rokah popolnega imenika vseh svetinarjev in pohvaljenih, še ne moremo na drobno povedati: kdo je kaj dobil in kaj. To vémo, da naša kmetijska družba je prejela zlato svetinjo za naberko kmetijskih pridelkov iz vse krajske dežele, zraven te pa še sreberno in troje bronastih svetinj, verh tega pa še nekoliko pohvalnih pisem za lončarsko posodo, za slamnate klobuke in drugo slamnato robo, za polhove kape in polhovo kožuhovino, za železno kmetijsko orodje itd. Gosp. predsednik kmetijske družbe Terpinec je dobil sreberno medaljo za živino, eno bronasto za razstavljeno mašino, eno pa za kmetijske pridelke; dalje so prejeli medalije: gosp. Duller, gojzdnarsko oskerbništvo Auerspergovih grajšin v Kočevji in c. k. Idrijsko oskerbništvo. Kdo je verh vsega tega še prijel pohvalne pisma, ne moremo še povedati, pa bomo na drobno povedali vse, kadar bomo zvedili. Škoda, da popolni imenik poslavljenih še ni na svetlem, in da tudi še nemoremo povedati poslavljenecov iz naših sosednih dežel. V nedeljo popoldne je bilo srečkanje. V „Oglasniku“ današnjem se berejo vse številke, ki so kaj zadele. Spečali so čez 50.000 srečk, in za 21.000 gld. skupljenega dnarja je dunajska kmetijska družba kupila v razstavi mnogoverstne robe, ki jo bojo dobili, kdor je kaj zadel. Izmed tistih srečk, ki jih je prodala ljubljanska kmetijska družba, dobi srečka 17.452 2 leti staro telico mircodolinskega rodú, srečka 24938 pa 5 let staro kravo tudi tega rodú, srečka 14948 reporeznico, srečke 2425, 2433, 9943 in 37925 pa nogradske kopače. Srečkana živina